

ta) per a aquest. El sign. en tots dos casos és 'conglomerar', 'cenyir, relligar', que s'adaptaria bé ací, i la base indoeuropea GLEBH- està perfectament assentada: lit. *glėbti* 'agafar en un braçat', *glėbti* 'abraçar' etc. (veg. allà). Un GLEB-NA paral·lel podia passar a *GLENNA, i hi podria afegir ara dades que semblen corroborar-ho. No hi insistiré, no sols perquè això més aviat ens duria de la banda del sorotàptic que del cèltic (aquest un poc més versemblant vista l'àrea de GLENN-), sinó perquè aquesta alternança EN/AN ens orienta cap a una arrel amb N i no pas B.³

Una alternativa, en canvi, que em semblaria ben raonable fóra connectar el nostre verb GLENN- GLANN- amb l'arrel cèltica representada per l'irl. ant. *glenim* i ky. *glynaf*, que tots dos signifiquen 'jo enganxo' («adhaereo») i els altres mots cèltics insulars que han aplegat els celtòlegs, sota l'arrel GLEI-, amplificada GL(E)I-NO-, 'embolicar, formar bola o bolic' («ballen»): el mot irlandès i el gal·lès remunten a una base GLINĀ-MI: Pedersen (VglKeltGramm. II, 540); Marstrander (Les Présents en nasale ---, 30-1); Pokorny (IEW, 363.10-13): una derivació GLENN-NA/GLNNA amb el sentit de 'enganxament, aplec de coses', potser ens obligarà a alguna explicació morfològica no evident (descarrilament apofònic?)⁴ però en tot cas fóra menys consuetudinària que la derivació que s'admet a base de *do-gliunn*; i, des del punt de vista semàntic, més plausible.

Majorment puix que aqueixa variant radical no solament troba suport en cèltic insular, sinó també en germànic: a-al. ant. *klenan* 'untar, encolar' («kleben, schmieren»), esc. ant. *klina*, *klunna* 'empastifar', 'penjar d'un ganxo' («festhangen»), gr. γλίνη 'aiguacuit', eslau *glina* id. I en fi, d'altra banda, sembla que és la nostra hipòtesi la única que troba enllaç amb l'onomàstica documentada a la Gàl·lia, en formes que enlloc no presenten la base complexa i merament postulada GLENDN- sinó uns simples GLENN-/GLANN-. Whatmough (l. c.) registra allà el nom antic *Glanum*. I de les formes arcaïques medievals que aplega Holder, en els segles arcaïcs, per a la important vila de *Glandève* en els Alps Marítims, es dedueix clarament una base GLĀNNATIŪĀ (essent freqüent en gal l'accentuació hiper-proparoxítona), que sembla inseparable del tipus fr. GLANNARE; per al significat 'agregat o aglomeració d'edificis', cf. la meua etim. cèlt. de DARNĀ-KONŪIKTA, d'on els dos *Darnacolheta* de l'Aude i de Cerdanya, Btr. z. Nfg. N. S. VIII, 259.

¹ Ja en parlà Thurneysen, *Keltorum.*, 100; cf. encara Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, 71, 138. — ² GLENDH- > bretó *goulen* 'demanar', irl. *fogliunn* 'jo aprenc', *in-gleinnat* 'recerquen' («investigant»); irl. ant. *as-gleinn* 'ell encenya'. Fins el mateix germà de l'irl. *do-gluun*, en bretó, o sigui *dilenn* ja només significa 'triar'. — ³ Descarto ara més decididament la idea que havia tingut de derivar de l'arrel del ll. GLANS, GLĀNDIS 'gla', a base del mot *glandea* que trobo en docs. molt antics de la zona ross.-llgd.: en particular un de 1142 relatiu a l'Alta Vall del Fenollet tocant a Madres (conca de l'Adesig), en què

el vescomte de Fenollet concedeix en un gran bosc els drets de 'lleuda, forestera, *glāndea*, introit i eixida' (*Colle. Moreau*, vol. 60, f° 7): sembla referir-se al dret d'espigolar, o més aviat al de collir glans; però ja hem vist que el GLENNARE apareix aplicat no sols a espigues sinó a arrega de molts vegetals. Tant, però, des d'una base com GLĀNDIN-ARE com des de GLĀNDI-ARE, hi hauria dificultats fonètiques, si no invencibles, resoltament descoratjadores. En canvi ja és més raonable suposar que sota aquest *glandea* arcaïc s'amagui un *glenya/glanya*, que, pel fet d'aplicar-se a glans i altres productes silvícoles, vagi sofrir una llatinització notarial, guiada per la pseudo-etimologia GLĀND-. — ⁴ Justament l'alternança entre esc. ant. *klunna* i a-al. ant. *klenan* sembla indicar, com ja reconeix Pokorny, que l'arrel del mot havia passat al tipus GLEN/GLN-, que és el que necessitem.

Glep, glepar, V. glapir (GLĀTIR) Glepsa, V. clepsa

GLERA, 'platja de còdols i arenys gruixut', mot peculiar del català occidental, del ll. GLAREA id. □ 1.ª doc.: 982, 983.

No és rar en els nostres documents en baix llatí; i en el període antic es troba en afrontacions a tot el nostre territori: «de occiduo in ipsa media *glera* vel in flumen Riopullo», en escriptura de 983, del Cartulari de Sant Cugat, n.º 228, f° 60: es tracta, doncs, del riu de Ripoll que baixa de Sabadell cap a Ripoll, «et de occiduo in medio *clera* de flumen Riopullo» (amb ultracorrecció *cl-* per *gl-*), «et de meridie in ipsa *gleira* de Riopullo sive de Riomajore» (amb el segon deu designar el Besòs, més gran, en el qual desemboca el riu de PULLUS) (ibid., 234, f° 62; 228, f° 75).

Docs. que cita Nicolau d'Olwer amb la definició «dépôt de cailloux (très souvent semblable à une île) formé par l'alluvion fluviale» (*Bull. Du C.*, 1927). S'estengué a tots els dominis lingüístics de la zona ibero-romànica, en el sentit més ampli; per al castellà, el basc i el gallego-portuguès veg. *DECH (GLERA)*; *TopHesp.* I, 21, 22. En gascò també n'hi ha documentació antiga, si bé en el Bearn designa les grans extensions d'aiguamolls pedregosos entre Pau i la Vall d'Ossau: «un calhau qui à enter las duus *gleres*», a. 1440 (*Cart. d'Ossau*, B, 227).

En català ha quedat avui restringit essencialment al domini occidental; i allà és sobretot cosa de dos grossos nuclis, l'un del SO., l'altre del NO. Arriba fins al Baix Maestrat: «en el riu de la Sénia, van traure la terra i van fer-li *gléra*» o sigui una platja d'arenys gruixut, perquè la gent pugui banyar-s'hi, St. Rafel del M. (1961); *glera* a Tortosa (*BDC* III, 99), *glyère* «vores pedres del riu voltades d'aigua» a Fraga (*BDC* IV, 40); i *gléra* anoto per a les de l'Ebre, a Flix i la Granja d'Escarp (1935).

A Ribagorça hem d'esperar que GL- es palatalitzi; i en la combinació *gl-* la *g-* se sol eliminar: *llera* a l'Alta Ribagorçana (*CongrLICat.*, cf. Spitzer, *BDC* IX, 98);